Nota Meerjarenbeleid 2021 -2024

Met z'n allen hielden we onze adem in op het moment in maart dat ons land in lockdown ging. Nu drie maanden later gaat alles in Nederland stukje bij beetje van slot, maar de anderhalve meter blijft voorlopig gehandhaafd.

Tijdens de intelligente lockdown gingen veel stemmen op over hoe het na de pandemie verder zou moeten doen. We zouden alles anders doen, op naar een nieuwe groene duurzame economie. Ondertussen klapten we onze handen stuk voor het zorgpersoneel, die dag en nacht klaarstonden om mensen te helpen.

Maar nu krijgt KLM 4 miljard steun, zonder dat daar noemenswaardige voorwaarden tot aan verduurzaming worden gesteld. En dan wordt het zorgpersoneel afgescheept met een eenmalige bonus, zonder dat overigens duidelijk is wie hiervoor in aanmerking komt. Zo kan een arts geen aanspraak maken op deze bonus.

Mark Rutte kreeg vorig jaar de handen op elkaar tijdens een partijbijeenkomst waar hij vol overtuiging vertelde dat cao-lonen fors moesten stijgen. Desnoods zou hij ingrijpen als dat niet gebeurde. Maar nu hebben de helden van de zorg het nakijken en er is sprake van een groot aantal afhakers onder het personeel.

Maar dit is Wierden en wij als gemeenteraad hebben de nota meerjarenbeleid voor ons liggen. Dank aan iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming. Bij het lezen hiervan voelden wij ons hetzelfde als een 5-jarige die in november maar één cadeautje mag uitkiezen uit de speelgoedgids, zolang het niet te duur is. Als het duurder wordt moet hij zijn eigen spaarvarken stukslaan.

Het lijkt op de situatie van vorig jaar, maar op dat moment gloorde nog enig perspectief aan de horizon. Nu moeten we concluderen dat het alleen in financieel opzicht alleen nog maar erger wordt. Er wordt wel geld gereserveerd voor de toekomst. Wat brengt de coronacrisis met zich mee aan kosten en verminderde opbrengsten? Hoe hoog lopen de kosten op voor het sociaal domein? Voor beide is elk 1 miljoen gereserveerd.

Dan rest nog de bijna negen ton voor de komende vier jaar voor eenmalige uitgaven, dus geen langjarige investeringen. Het college vraagt ons om ook dat bedrag te reserveren, gezien de coronacrisis. Voor een deel zijn we het daarmee eens. We willen graag een deel ervan gebruiken voor thema's en projecten die raken aan onze kernwaarden sociaal, solidariteit en duurzaamheid.

Deze langjarige investeringen bespreken we tot in detail bij de begroting dit najaar, zoals bijvoorbeeld de bouw van de Passie en de nieuwe sportaccommodatie in Wierden.

Voor ons twee *onuitstelbare* zaken maar waar ongetwijfeld opties zijn om het anders of voordeliger te doen en waar nog heel veel onduidelijk is. We gaan daar na de zomer verder mee zodat er afgewogen scherp omschreven voorstellen liggen voor bij de begroting.

Ik heb er verder het coalitieprogramma maar eens op nageslagen. Wat moet het de partijen NEW en CDA ontzettend veel pijn doen. Want er bijna niets van di programma met soms goede ideeën terechtgekomen. En dat terwijl het college al ruim twee jaar aan de slag is.

Nu is het wel een beetje gemakkelijk gezegd dat dit alleen maar komt door de financiële situatie en de bijbehorende en mogelijke risico's. Volgens ons dit voor een deel te ook te verklaren doordat sommige grote uitgaven echt niet nodig waren geweest of fors lager hadden gekund.

Denk maar eens aan de aankoop van de Esrand, waarbij minstens een half miljoen te veel is betaald. Om nog maar niet te spreken van de gigantische stijging van het bedrag dat is uitgegeven aan externe inhuur: van 548.000 in 2017 naar 1.377.000 in 2019! Vier ton is te verklaren doordat de groenploeg van Soweco wordt betaald uit deze post, maar dan is er nog een stijging van nog eens vier ton. Dit moet echt anders! Ook in het betoog van vorig jaar heb ik hier aandacht voor gevraagd om meer te vertrouwen op de kennis en kunde van uw eigen ambtenaren en minder op deskundigen van buiten.

Daarom stel ik voor dat de gemeenteraad met ingang van dit jaar een overzicht ontvangt hoe deze post precies is opgebouwd en vooral het resultaat van deze uitgaven was. Mijn oproep van vorig jaar heeft niet geholpen, dus ik vraag het nu stelliger.

Maar goed, een coalitieprogramma waar dus bijna niets van *waar* gemaakt wordt. Ik heb een verheugende mededeling voor u: wij van Platform Progressief Wierden helpen graag een aantal van uw plannen en voornemens voor een deel wel te verwezenlijken. Momenteel laat u dat na. Maar omdat deze ook onze kernwaarden raken op het gebied van sociaal, solidariteit en duurzaamheid. Want u doet het niet zelf. Je moet roeien met de riemen die je hebt, maar het is wel van belang om de juiste riemen te gebruiken. Daar is hier geen sprake van. Wij leggen de accenten graag anders. We hebben negen amendementen waarvan er zeven geld kosten en twee geld besparen.

Mocht u nou denken: die linkse rakkers zijn niet realistisch. Maar vorig jaar kwamen we bij de Nota Meerjarenbeleid structureel vele miljoenen te kort. Dat bleek niet zo te zijn. Vervolgens werd ons bij de behandeling van de begroting verteld dat één jaar 95.000 euro te kort zouden komen. Maar ook op dat moment bleek het saldo weer positief te zijn. En dat terwijl de raad toch echt ook nog eens een half miljoen aan bezuinigingen van tafel had geveegd. U begrijpt dat wij hierdoor wat minder vertrouwen in de cijfers hebben gekregen.

Een actiepunt dat op termijn geld oplevert wordt niet uitgevoerd. Hiermee bedoel ik een budget voor nieuwe vormen van ontmoeten, voor vervoer, voor het opzetten van een was- en strijkservice voor mensen met een beperking. Dat is aan de kant geschoven. Het is toch duidelijk dat door de snel toenemende vergrijzing een passend aanbod vóórdat mensen duurdere zorg nodig hebben kan voorzien in uitstel daarvan. Als je dat niet doet, is dit het paard achter de wagen spannen. Ook is dit in veel gevallen een manier om mantelzorgers te

ontlasten. Het staat letterlijk in het coalitieakkoord: door meer in te zetten op preventie verwachten we dat er minder zware en specialistische ondersteuning nodig is.

Een tweede misser vinden we het niet aanstellen van een ambtenaar die wordt ingezet voor deelname aan het regionale project van Twentse gemeenten. Daarmee kan vroegtijdig worden ingegrepen om problematische schulden te voorkomen. Dit doen we samen met woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en zorgverzekeraars. Een succesvolle aanpak, zo blijkt. Maar volgens het college heeft dit geen prioriteit. En dat is onbegrijpelijk, want u schrijft zelf dat we meer kans lopen op financieel risico. Doe dit dan!

Wat dit betreft mag ook u de hand in eigen boezem steken. Mensen krijgen met een bijstandsuitkering geen geld als er iets ontbreekt in het maandelijkse opgaveformulier. Als er iets is wat schulden kan veroorzaken, dan is dit het wel. We komen hier na de zomer op terug, maar voor nu hebben we een wijzigingsvoorstel voor ingediend, samen met ChristenUnie en NEW.

Soweco wordt opgedoekt, daar hebben we het eerder over gehad. Op financieel gebied ging het steeds beter met Soweco en leverde jaarlijks een mooie bijdrage in het verkleinen van de tekorten. Ik voorspel u dat dit ons jaarlijks meer geld gaat kosten dan nu het geval is. Hier is eerder al genoeg over gezegd maar ik kan het hier niet laten.

Jeugd

De jeugd komt er ook heel bekaaid af in deze nota. Er werd een Jongeren Ontmoetingsplek beloofd en de raad ging akkoord. Wij vonden het wel een beetje Sixties-verhaal, maar een vast onderkomen zat er niet in. Door slechte communicatie met de buurt ging dat feest niet door. Maar voor het bedrag van 14.000 euro is geen plan bedacht voor de jeugd, waardoor het nu in de algemene pot is terechtgekomen.

Wat ons nog meer verbaasde dat een project voor jongeren met een beperking niet is gehonoreerd. Het betreft *een* actiepunt uit de vastgestelde uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs. Het gaat om begeleide vrijetijdsbesteding, waar de ouders ook mee ontlast worden. Uitgangspunt is dat deze activiteiten zo veel mogelijk in de gemeente Wierden kunnen worden uitgevoerd, zodat de jeugd hier zo mogelijk op eigen gelegenheid (de fiets) naartoe kan. Dit heeft ook positieve effecten op de eigenwaarde van de kinderen/jongeren. Bijkomend voordeel kan zijn dat je jongeren (met een beperking) in de gemeente samenbrengt voor activiteiten met als nevendoel dat zij elkaar leren kennen. Zo hebben zij meer contact en kunnen elkaar ondersteunen. Het doel is bevorderen van sociale zelfredzaamheid, het benutten van eigen kracht en het opbouwen van een netwerk. Daar kunnen we toch niet omheen? Daarvoor hebben we een wijzigingsvoorstel ingediend.

De toekomstcoach van MEE die kinderen uit het voortgezet speciaal onderwijs ondersteunt, motiveert om het beste uit zichzelf te halen door verder te studeren en stage te lopen, gaat nog wel door. Maar voor uitbreiding is geen geld.

Dat is jammer. We gaan ervan uit dat er aan de bel getrokken wordt als er meer vraag is dan het huidige aanbod.

Cultuur
De wethouder van cultuur is voortvarend aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een cultuurvisie. Door corona lag het even stil maar nu is het weer in een andere vorm opgepakt. Hoe geloofwaardig ben je dan als je de inzet van alle deelnemers bedankt met de woorden 'bedankt, maar ik doe er niks mee, want we hebben er geen geld voor over?' Denkt u dat ze zich bij een volgende gelegenheid opnieuw zullen inzetten?

Wethouder, we maken het voor u in orde, als we tenminste voldoende steun krijgen voor dit voorstel voor de cultuursector, die al zo'n ongelooflijk zware tijd achter de rug heeft. Maar ook voor onze inwoners die deze zomer niet kunnen genieten van festiviteiten zoals de Wiezo, de Enterse Dagen, culturele evenementen, muziek, enzovoort.

Participatie
De wens voor 50.000 euro voor communicatie en participatie heeft de eindstreep niet gehaald. Het lijkt ons ook niet nodig aangezien er dit jaar en volgend jaar 5 ton begroot is voor organisatieontwikkeling. Maar goede communicatie kost geen extra geld. Je kan het niet iedereen naar de zin maken, maar je kan wel mensen betrekken bij je plannen vanaf het begin. Dat geldt voor grote maar ook minder grote zaken. Ik kan nu al vier zaken noemen waar bewoners zich ingraven hebben tegen gemeentelijke plannen met behulp van advocaten en andere dure jongens. De messen zijn geslepen, het verzet is groot. En dat voor een college die het allemaal anders zou gaan doen. De eerste spandoeken zijn inmiddels gespot.

Eén van de projecten waar het goed mis ging is de nieuwbouw van een nieuwe basisschool in Enter. Daar is al genoeg over gezegd, maar nu wordt het benodigde geld voor het voorbereidingskrediet niet in de begroting 2021 opgenomen waardoor de voortgang stokt. Wij willen graag het proces gaande houden en dienen daarvoor een voorstel in.

Duurzaamheid
Het derde speerpunt van Progressief Wierden betreft duurzaamheid. U bent in 2019 opgehouden met het meten van het percentage duurzame energieopwekking ten opzichte van het totale energieverbruik. Waarom? Ik denk omdat er niets substantieel veranderd is. Windenergie blijft u afwijzen. Als je naar Deventer rijdt via de A1 dan zie je na de twee windmolens, een heel groot zonnepark in het mooie buitengebied van Deventer. Natuurlijk is zonne-energie een goed initiatief maar er is zo onnoemelijk veel bruin glas nodig in verhouding tot windmolens. 50 hectare aan zonnepanelen in het Wierdense buitengebied! Ik moet er niet aan denken.

En wie nu roept dat de daken vol moeten heeft het niet begrepen. Inderdaad kunnen er op daken zonnepanelen gelegd, maar dat is lang niet voldoende.

Ook het ontwikkelen en vergroten van de biodiversiteit haalt de begroting niet. Voor verdere ontwikkeling van dit belangrijke punt is 15.000 euro nodig. Dit is van belang voor boeren, burgers en buitenlui. U geeft het zelf ook aan. Bovendien geniet iedereen nu al van uitbundig bloeiende bermen en het kan nog veel mooier. Planten- en diersoorten nemen in rap tempo af. Zonder snelle, ingrijpende maatregelen zullen honderdduizenden soorten uitsterven en onmisbare ecosystemen verarmen. Ook hier hebben we een voorstel voor.

Tot slot

Het fietspad Lage Dijk, al eerder genoemd in het PPW-betoog bij deze nota meerjarenbeleid, is ook opgenomen in het verkiezingsprogramma van PPW en volgens mij ook in dat van NEW. De argumenten hiervoor staan in het voorstel. Als we hiervoor gaan zijn velen u ontzettend dankbaar, zoals de jeugd en ouderen uit Enter, de fietsende toerist enzovoort. Dit fietspad is echt nodig, ook voor de veiligheid.

Tot zover de voorstellen die geld kosten: eenmalig 140.000 euro en structureel 12.250 euro in de begroting.

Dan hebben we twee amendementen die geld opleveren.

In 2010 is er een onderzoek geweest naar herstructurering Kluinveen. U wilt dit nu opnieuw doen. Alleen met een miljoeneninvestering van overheden zal het lukken om hier wat wezenlijks te veranderen. Die hebben we niet, nu niet en voorlopig niet. Een nieuw onderzoek heeft daarom geen zin. Besparing: 25.000 euro.

Verder zijn er plannen voor een onderzoek om te peilen of er behoefte is aan meer bedrijventerreinen. En dat terwijl de Weuste nog lang niet vol is en Elsmoat 2 nog in ontwikkeling is. Bovendien is er geen plek in Enter tenzij u dit aan de oevers van de Regge wilt realiseren. Besparing: 15.000 euro. Hiervoor heb ik twee voorstellen.

Ook de jaarlijkse investeringen in ICT, nu weer voor 4,5 ton is voor ons een post die nader bekeken moet worden. NEW heeft daar een voorstel voor.

Voorzitter, tot zover onze bijdrage om de samenleving in Wierden wat mooier te maken.